

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบด้านเพศ อายุ อาชีพบิดามารดา ภูมิตำแหน่ง และแผนรับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และอันดับการเลือก กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาตลอดจน เพื่อเปรียบเทียบโอกาสในการสำเร็จการศึกษาระหว่างนักศึกษาที่มีระดับตัวประกอบต่างกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ที่เข้าศึกษารุ่นปีการศึกษา 2509 ถึงรุ่นปีการศึกษา 2511 ประกอบด้วยนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 511 คน และ 2,055 คน ตามลำดับ ในกรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบด้านอันดับการเลือกกับลักษณะการสำเร็จการศึกษา ตลอดจนการเปรียบเทียบโอกาสการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีอันดับการเลือกต่างกันนั้น ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เข้าศึกษาในรุ่นปีการศึกษา 2512 จำนวน 221 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 2,787 คน

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 2 ประเภท คือ ข้อมูลทางด้านการศึกษาประกอบด้วยจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยจำแนกจำนวนนักศึกษาดังกล่าว เป็นพวกที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคัน ตามรุ่น คณะ มหาวิทยาลัย และข้อมูลด้านตัวประกอบซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางสถานภาพส่วนตัว และครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพบิดามารดา ภูมิตำแหน่ง มัธยมศึกษาปีที่ 5 และอันดับการเลือก ดำเนินหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาแต่ละคณะในแต่ละมหาวิทยาลัย โดยการทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chisquared test) พร้อมทั้งหาค่าสัมประสิทธิ์การถ่วง (Coefficient of Contingency) ซึ่งจะแสดงถึงระดับของความสัมพันธ์ดังกล่าว และเปรียบเทียบโอกาสการสำเร็จการศึกษาระหว่างนักศึกษาที่มีระดับตัวประกอบต่างกันในแต่ละตัวประกอบจำแนกตามลักษณะการสำเร็จการศึกษา ด้วยการศึกษาทดสอบความ

แตกต่างระหว่างสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ระบุ โดยการทดสอบค่า Z (Z-test) หรือ
ไคสแควร์ (Chisquared test) แล้วแต่ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

๒๒
ขอคนพบ

1. เพศ มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ ปรากฏว่า ได้ผลเป็นไปในทำนองเดียวกัน ยกเว้นคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะวิทยาศาสตร์ สาขารัฐวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่านั้น นักศึกษาชายและหญิงทุกคณะของแต่ละมหาวิทยาลัย มีโอกาสสำเร็จการศึกษาในแต่ละลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นเฉพาะนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สาขารัฐวิทยา

2. อายุ มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่านั้น ($P < .01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ ปรากฏว่า อายุมีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เฉพาะคณะเกษตรศาสตร์ ($P < .05$) และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เฉพาะคณะมนุษยศาสตร์ ($P < .01$) คณะวิทยาศาสตร์ สาขาทั่วไป ($P < .10$) และคณะเทคโนโลยีการแพทย์อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .10$) และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน บางคู่ของระดับอายุ มีโอกาสสำเร็จการศึกษาในแต่ละลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น คณะเกษตรศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ สาขารัฐวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่านั้น ที่นักศึกษามีอายุต่างกัน มีโอกาสสำเร็จการศึกษาในแต่ละลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

3. อาชีพบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีระดับต่ำมาก ($C = .10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ ปรากฏว่า

อาชีพศึกษาคณาไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาทุกคณะ
ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .10$)
ยกเว้นคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพียงคณะเดียวที่อาชีพศึกษาคณาที่มีความ
สัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่น
ร้อยละ 95 แต่ระดับของความสัมพันธ์ดังกล่าวค่อนข้างต่ำ และนักศึกษาที่ศึกษาคณา
มีอาชีพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในแต่ละลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ยกเว้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่านั้น ที่นักศึกษาที่ศึกษาคณา
อาชีพแตกต่างกันมีโอกาสำเร็จการศึกษาในทุกลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .10$)

4. ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา
เฉพาะมหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .10$) แต่ระดับความสัมพันธ์ดังกล่าว
ค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ ภูมิลำเนาที่มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และ
คณะวิทยาศาสตร์ (สาขาทั่วไป) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่านั้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
ความเชื่อมั่นร้อยละ 90 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีโอกาสำเร็จการศึกษาตาม
กำหนดเวลา และหลังกำหนดเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนา
ต่างกับกลับมีโอกาสดกออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เป็นที่น่าสังเกตว่า
นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ (สาขาธรณีวิทยา) และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีโอกาสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา หลังกำหนดเวลา และ
ตกออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 นักศึกษา
ในคณะต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษา
ตามกำหนดเวลาส่วนมากอยู่ในภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ

5. คะแนนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในระดับ
ค่อนข้างต่ำกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยขอนแก่นเท่านั้น
($P < .01$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ ใ้พบว่า คะแนนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความ

สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ ($P < .10$) มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะมนุษยศาสตร์ ($P < .10$) คณะวิทยาศาสตร์ (สาขาทั่วไป) ($P < .01$) คณะวิทยาศาสตร์ (สาขาธรณีวิทยา) ($P < .10$) และคณะเทคโนโลยีการแพทย์ ($P < .10$) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญ และนักศึกษาที่มีคะแนนทางกันบางคู่ มีโอกาสสำเร็จการศึกษาในบางลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่วนมากนักศึกษาที่มีคะแนนสูงกว่าคะแนนร้อยละ 62.22 (M_3) มีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา มากกว่านักศึกษาที่มีคะแนนต่ำกว่า และนักศึกษาที่ตกออกกลางคัน ส่วนมากมีคะแนนต่ำกว่าคะแนนร้อยละ 60.50 ยกเว้นนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่านั้นที่มีคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โอกาสสำเร็จการศึกษาในทุกลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

6. อันเป็นการเลือก ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยส่วนรวมและรายคณะ ยกเว้น นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่านั้น ที่อันเป็นการเลือกมีความสัมพันธ์ในระดับก่อนข้างค่า กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ในทำนองเดียวกัน นักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในอันดับต่างกันมีโอกาสำเร็จการศึกษาในทุกลักษณะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แต่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษากำหนดเวลาส่วนมากเลือกเข้าศึกษาในคณะที่กำลังศึกษาเป็นอันดับต้น นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เลือกเข้าศึกษาในอันดับต้น และอันดับกลางมีโอกาสำเร็จการศึกษากำหนดเวลา และตกออกกลางคันแตกต่างกันกับนักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในอันดับท้าย อย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผลและข้อเสนอนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ตัวประกอบที่มีความสัมพันธ์ในระดับก่อนข้างค่า กับลักษณะการสำเร็จการศึกษานักศึกษาในเกือบทุกคณะอย่างมีนัยสำคัญ คือ

เพศ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา แสดงว่านักศึกษาชายและหญิงมีลักษณะการสำเร็จการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาหญิงมีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลามากกว่านักศึกษาชาย ในทำนองตรงข้ามนักศึกษาชายมีโอกาสสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคันมากกว่านักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญ เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีโอกาสสำเร็จการศึกษาแตกต่างกันโดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ สมานมิตร ที่พบว่านักศึกษาหญิงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาชาย ตลอดจนสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่าจำนวนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจำนวนนักศึกษาชายและหญิงใกล้เคียงกัน แต่พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีนักศึกษาชายมากกว่าหญิง² นอกจากนี้ ลี คัมบลิว ยูคิน (Lee W. Yudin) ยังพบว่า เพศมีผลต่อการสอบตกและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่สอบเข้าวิทยาลัยไคแล้วโดยที่เพศชายสอบตกมากกว่าเพศหญิง³ การที่นักศึกษาชายมีโอกาสสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาและตกออกกลางคันมากกว่านักศึกษาหญิง อาจเนื่องมาจากนักศึกษายชายมีความตั้งใจหรือความสนใจในการเรียนอย่างมีระบบน้อยกว่านักศึกษาหญิง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งในส่วนภูมิภาค นักศึกษาส่วนมากมาจากภูมิลำเนาต่าง ๆ และพำนักในหอพักของมหาวิทยาลัย มีความเป็นอยู่อย่างอิสระห่างไกลจากบิดามารดา นักศึกษาแต่ละคนต้องรับผิดชอบตนเองสำหรับนักศึกษาหญิงที่อยู่หอพักมหาวิทยาลัยนั้น ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับหอพักนักศึกษาอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการเข้าออกหอพักต้องทำตามกำหนดเวลาที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เช่น ห้ามออกจากหอพักหลังเวลา 20.00 น. หรือการออกไปพักนอกหอ ต้องได้รับอนุญาตจากอาจารย์ควบคุมหอพักก่อน⁴ เป็นต้น ดังนั้น โอกาสที่นักศึกษาหญิงจะไปเที่ยวเตร่ หรือประพฤติก้าวไม่เหมาะสมจึงมีน้อยกว่านักศึกษาชาย ตลอดจนเวลาสำหรับการดูหนังสือย่อมมีมากกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาหญิงที่

¹ สุวิทย์ สมานมิตร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

² Wert, op. cit., p. 72.

³ Yudin, op. cit., pp. 87-93.

⁴ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, "ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยข้อบังคับหอพักนักศึกษา" คู่มือนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2515-2517 หน้า 16.

รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ในขณะที่นักศึกษาชายมีอิสระในทุกด้าน การไปเที่ยวเตร่ การออกนอกหอพักในเวลากลางคืน ไม่มีกฎระเบียบบังคับตลอดจนสภาพแวดล้อมและการปรับตัว เขาก็ยังสังคม อาจทำให้เพลินเพลินกับเพื่อนฝูงหรือสังสรรค์ เฮฮาหาความสนุกบ่อยครั้ง โอกาสที่จะดูหนังสือจึงมีน้อย ซึ่งอาจยังผลให้นักศึกษาชายมีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาน้อยกว่านักศึกษาหญิง

ในกรณีตัวประกอบด้านอันค้ำการเลือก โคซอคนพบที่ปฏิเสธสมมติฐานกล่าวคือ อันค้ำการเลือกไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในคณะต่าง ๆ แต่ประการใด และนักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในอันค้ำกลาง และอันค้ำท้าย ก็มีโอกาสำเร็จการศึกษาในแต่ละลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าตัวประกอบด้านอันค้ำการเลือกไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งได้ผลเป็นไปในทำนองตรงข้ามกับข้อค้นพบของ สุวิทย์ สมานมิตร ที่ว่านักศึกษาที่เลือกคณะที่กำลังศึกษาเป็นอันค้ำแรก มักมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่าพวกที่เลือกอันค้ำอื่น โดยเฉพาะอันค้ำสุดท้ายหรือรองสุดท้าย¹ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สุวิทย์ สมานมิตร ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเฉพาะคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 2 เท่านั้นโดยใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักศึกษาดังกล่าวในปีที่ 1 ซึ่งต่างกับการวิจัยครั้งนี้ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทั้งคณะ เกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกทั้งใช้ข้อมูลในด้านการสำเร็จการศึกษาซึ่งพิจารณาจากผลการเรียนตลอดระยะเวลาที่เรียนครบตามหลักสูตร นอกจากนี้อันค้ำการเลือกอาจไม่ได้เป็นตัวชี้ความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อคณะที่เลือก เช่น นักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาเป็นอันค้ำท้าย อาจไม่ได้หมายความว่านักศึกษาเหล่านั้นไม่มีความสนใจหรือไม่ถนัดที่จะเรียนคณะนั้นก็ได้ ทั้งนี้การพิจารณาเลือกเข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ อาจพิจารณาเลือกตามเพื่อนหรือตามค่านิยมทางสังคมก็เป็นได้ ดังนั้นนักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในคณะที่กำลังศึกษาเป็นอันค้ำสุดท้าย บางคนเมื่อเข้าศึกษาแล้ว อาจพบว่าตนเองมีความสนใจ และ

¹ สุวิทย์ สมานมิตร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

มีความหนักใจพยายามตั้งใจเรียนอย่างดีที่สุด จนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนดเวลา ในขณะที่นักศึกษาบางคนอาจไม่สนใจเพราะเลือกคณะนั้นไว้เพื่อป้องกันพลาดจากคณะที่เลือกในอันคับขัน ๆ เมื่อเข้าศึกษาก็ไม่ตั้งใจเรียนพอสิ้นปีการศึกษาแรกก็ลองไปสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่อีกครั้ง ถ้าสอบได้คณะวิชาที่สนใจหรือชอบมากกว่าคณะเดิม ก็จะออกจากคณะและมหาวิทยาลัยเดิม ไปเรียนคณะที่สอบได้ใหม่ ซึ่งก็มีผลเสียในด้านการสูญเสียเวลาทางการศึกษาทั้งด้านเวลา งบประมาณ ของมหาวิทยาลัยและของผู้ปกครอง ในกรณีสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ไม่ได้ ซึ่งจำเป็นต้องเรียนคณะเดิม บางคนก็ตั้งใจเรียน และสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาได้ แต่บางคนก็ไม่ตั้งใจเรียน ทำให้สำเร็จการศึกษาดังกำหนด เวลาหรือตกออกกลางคัน

อีกนัยหนึ่ง อันคัมการเลือกอาจแสดงถึงระดับความสนใจที่จะศึกษาในคณะวิชาที่เลือกได้ กล่าวคือ นักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาเป็นอันคับขัน แสดงว่า มีความสนใจที่จะศึกษาในคณะนั้นมากกว่านักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาเป็นอันคัมสุดท้าย ก็ย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาเป็นอันคัมสุดท้ายได้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งพิจารณาในด้านลักษณะการสำเร็จการศึกษาเท่านั้นว่า สำเร็จ การศึกษารอบกำหนดเวลา (4 ปี) สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา (มากกว่า 4 ปี) และตกออกกลางคันซึ่งพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาจนครบตามหลักสูตรนั่นเอง นักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในคณะที่กำลังศึกษาเป็นอันคับขัน ก็อาจสนใจและตั้งใจศึกษาจนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนดเวลา ในขณะที่นักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในคณะนั้นเป็นอันคัมสุดท้ายในปีการศึกษาแรก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจไม่ดี แต่ในปีที่ 2, 3 หรือ 4 อาจมีความคิด หรือปรับตัวเข้าสาขาวิชานั้นได้ จึงตั้งใจเรียนอย่างจริงจังก็สามารถสำเร็จการศึกษาได้เช่นกัน แต่ถ้ามองพิจารณาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักศึกษที่เลือกเข้าศึกษาเป็นอันแรกอาจมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาเป็นอันคัมสุดท้ายหรือรองสุดท้ายก็ได้ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่น่าศึกษาต่อไป

ในกรณีทั่วไปประกอบกันคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยส่วนรวมแล้วโดยขอคนพบ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จ การศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นนักศึกษาสาขา วิทยาศาสตร์ เท่านั้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่มีทั้งสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะปรากฏว่าขอคนพบที่ ใดมีทั้งยอมรับและปฏิเสธสมมติฐานดังกล่าวข้างตน กล่าวคือคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาเฉพาะคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ (สาขาทั่วไป) คณะวิทยาศาสตร์ (สาขารังสีวิทยา) และคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่านัก ศึกษาที่มีคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แตกต่างกันบางคู่มีโอกาสำเร็จการศึกษาในบาง ลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวนี้มีทั้งยอมรับและปฏิเสธสมมติฐานที่ว่านักศึกษามีตัวประกอบกันคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับต่างกันมีโอกาสำเร็จการศึกษาแตกต่างกันและ สอดคล้องกับขคนพบของ ฉวีวรรณ พรหมสาขา ณ สกลนคร¹ ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อุษยา² หรรษา สาทรายทอง³ และ สายหยุด เขียวคอกน้อย⁴ ซึ่งสรุปได้ว่า คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพในการทำนายผลการเรียนในมหาวิทยาลัยได้ พอ ๆ กัน สำหรับขอคนพบที่ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะ การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะ สังคมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ อย่าง มีนัยสำคัญ ($P < .10$) และนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ที่มีคะแนน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แตกต่างกันแต่มีโอกาสำเร็จการศึกษาในทุกลักษณะไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .10$) นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ

¹ ฉวีวรรณ พรหมสาขา ณ สกลนคร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

² ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อุษยา, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

³ หรรษา สาทรายทอง, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁴ สายหยุด เขียวคอกน้อย, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แตกต่างกันมี โอกาสสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญ ($P < .10$) โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา พานิชการ¹ ที่ว่า คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทำนายผลการเรียนในชั้นปีที่ 2 ไต่น้อยกว่าชั้นปีที่ 1 ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากผลการเรียนตลอดเวลาที่นักศึกษาเรียนจนครบตาม หลักสูตร 4 ปี ดังนั้นคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงอาจทำนายผลการเรียนตลอด เวลาที่เรียนครบตามหลักสูตรไต่น้อยกว่าผลการเรียนในปีที่ 1 โดยเฉพาะการศึกษา ครั้งนี้พิจารณาเพียงค่าลักษณะการสำเร็จการศึกษาเท่านั้น ไม่ได้นำผลการเรียนในรูป ของคะแนนหรือเกรดมาศึกษาโดยตรงแต่ประการใดและ วาสนา พานิชการ ยังพบว่า คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลทำนายหมวดวิชาต่าง ๆ ไต่น้อย ซึ่งก็สอดคล้องกับข้อค้นพบดังกล่าวข้างตน อย่างไรก็ตามแม้ว่าคะแนนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 5 จะมีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ในบางคณะอย่างมีนัยสำคัญ แต่ส่วนมากจะมีความสัมพันธ์ดังกล่าวค่อนข้างต่ำ

ในค่านตัวประกอบ ภูมิลำเนา พบว่าโดยส่วนรวมทั้งมหาวิทยาลัยแล้วยอมรับ สมมติฐานที่ว่า ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา เฉพาะมหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แต่ระดับ ความสัมพันธ์ดังกล่าวค่อนข้างต่ำ ($C = .25$) ซึ่งต่างกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยส่วนรวมแล้วปฏิเสธสมมติฐานดังกล่าวคือ ภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการ สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .10$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัว อย่างที่ศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยดังกล่าวมีความแตกต่างกันในด้านขนาดของกลุ่มตัว อย่างและสาขาวิชา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะปรากฏว่าไตผล เป็นไปในทำนองตรงกัน ข้าม กล่าวคือยอมรับสมมติฐานที่ว่าภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ (สาขาทั่วไป) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยที่ระดับของ

¹ วาสนา พานิชการ, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

ความสัมพันธ์ดังกล่าวค่อนข้างต่ำ ซึ่งผลดังกล่าวทั้งเป็นรายคณะและโดยส่วนรวมพอสรุป
 ได้ว่าโดยผลเป็นไปในทำนองเดียวกัน กล่าวคือภูมิภาคใดที่ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการ
 สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในคณะต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัย-
 เชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งแตกต่างจากข้อค้นพบของ
 อารีย์ พรุขทพงษ์¹ ที่ว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการ
 ศึกษาแต่ละภาค มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ¹
 และ อบาดซี (Abadzi) ที่พบว่าภูมิภาคใดมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษา
 ในมหาวิทยาลัยอลาบามา (Alabama)² ทั้งนี้ อาจตั้งเป็นข้อสังเกตได้ว่าการที่นักศึกษา
 มาจากภูมิภาคใดแตกต่างกันมีลักษณะการสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้น
 เนื่องจากว่าในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย 4 ปี ที่นักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งตั้งในส่วน
 ภูมิภาคสามารถปรับตัว เขาก็มีสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ อาจมีปัญหบ้างในขณะเริ่มเข้า
 ศึกษาได้ แต่อย่างไรก็ตามข้อค้นพบนักศึกษาที่อยู่ในภูมิภาคใดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยดังกล่าว
 คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ส่วนมากมีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามกำหนด
 เวลา มากกว่านักศึกษาที่มาจากภูมิภาคอื่น ๆ (กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคใต้)
 และมีโอกาสสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และโอกาสตกออกกลางคันน้อยกว่านักศึกษา
 ที่มาจากภูมิภาคอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย ซึ่งข้อค้นพบนี้ยอมรับสมมติฐานที่ว่านักศึกษา
 ที่อยู่ในภูมิภาคใดต่างก็มีโอกาสสำเร็จการศึกษาต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่านักศึกษา
 ที่อยู่ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย
 คำนึงความตั้งใจเรียน ความพอใจ หรือการปรับตัว เขาก็มีสิ่งแวดล้อมและสังคมยอมรับว่า
 นักศึกษาที่มาจากภูมิภาคอื่น ๆ ที่บางคนอาจจากถิ่นฐานเดิมไปอยู่ต่างจังหวัดไกล ๆ
 เป็นครั้งแรกก็ย่อมมีปัญหาในด้านความคิดถึงญาติพี่น้อง ตลอดจนญาติพี่น้องของนักศึกษาย่าง
 คน โดยเฉพาะนักศึกษาหญิงย่อมมีความเป็นห่วงลูกหลานที่ไปอยู่ต่างไกลลำพังเพียงคนเดียว

¹ อารีย์ พรุขทพงษ์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

² Abadzi, op. cit., p. 7754-A.

ก็ไม่ค่อยส่งเสริมให้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยซึ่งกล่าวทำให้นักศึกษาขาดกำลังใจ ไม่ตั้งใจเรียนอย่างจริงจังเต็มความสามารถก็เป็นที่น่าสังเกตว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ (สาขาธรณีวิทยา) และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน แต่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ขอเสนอแนะ

จากข้อค้นพบดังกล่าวนี้ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่จะเสนอข้อคิดเห็นบางประการ ดังนี้.-

1. เพื่อให้การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อให้ผู้ที่ศึกษาแล้วมีโอกาสสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะในลักษณะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลามากที่สุด จึงสมควรที่จะนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ประกอบการพิจารณาในการคัดเลือกและการแนะแนวการศึกษา
2. สมควรที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบอื่น ๆ เช่น ปัญหาทางครอบครัว ปัญหาทางการเงิน ระบบการเรียนการสอน เป็นต้น กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ตลอดจนศึกษาเรื่องดังกล่าวกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ด้วย เพื่อให้ข้อค้นพบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ควรมีการวิจัยเพื่อระบุหาสาเหตุที่แท้จริงของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคัน ตลอดจนตัวชี้ขาดความสำเร็จการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาในอนาคตให้มีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการผลิตกำลังคนออกไปพัฒนาส่วนภูมิภาค